

mítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolání, provádějíc dovolací důvody podle čis. 2 a 4 Šu 503 c. ř. s., vytýká především odvolacímu soudu, že stejně jako prvý soud opřel své rozhodnutí o obdobu ustanovení Šu 1118 obč. zák. Jest sice správným tvrzení dovolatelovo, že žalovaná firma mohla podsudní smlouvu se žalobcem rozvázati buď výpovědí ve smyslu smlouvy, neb o zrušení smlouvy žalovati. Avšak byla též oprávněna předčasně zrušiti smlouvu z důvodů, které uvádí zákon v Šu 1118 obč. zák., jichž obdobně lze použiti i na smlouvu s podsudním, byť tato neměla povahy smlouvy ryze pachtovní, jsouc smlouvou svého druhu, jak již správně odvolací soud vystihl. Nejvyšší soud již v rozhodnutí čis. sb. n. s. 4054 řešil otázku, zda z důvodů Šu 1118 obč. zák. lze zrušiti smlouvu také pouhým mimosoudním prohlášením, a dospěl k závěru, že z doslovu zákona nikterak neplyne, že by takové prohlášení, opírající se o skutečný zákonný důvod, nemělo právních účinků, smlouvu ihned zrušujících. Dovolací soud nemá ani v tomto případě příčiny, aby se od vysloveného již názoru uchýlil, ježto tu jde o zákonný důvod zrušovací, jak bude doličeno. Bylo-li nižšími soudy zjištěno, že žalobce používal při výkonu hostinské živnosti před hosty pivních sklenic pro svou tělesnou potřebu, jde tu dojista o tak nepřístojné chování, že jím nejen veřejná mravnost byla hrubě porušena, nýbrž i dobrá pověst živnosti a její výnosnost pro žalovanou firmu vážně ohrožena, a to je jednáním žalobcovým, jímž právě zákonný důvod podstatně škodlivého provozování hostinské živnosti ku předčasnému zrušení smlouvy byl opodstatněn. Jestliže žalovaná firma na stížnost vlastníka domu a majitele hostinské konceše Josefa N-a pro toto chování žalobcovo, právě z tohoto důvodu odepřela žalobci další dodávku piva a ředitelem pivovaru mu to oznámila, dala tím zřetelně na jevo, že smlouvu o dodávání piva žalobci zrušuje. Bylo-li však zjištěno, že žalovaná firma měla k předčasnému rozvázání smlouvy zákonný důvod, nemohla se dopustiti porušení smluvních povinností tím, že smlouvu zrušila a nedopustila se ani vytýkané jí nedovolené svémoci, ba nelze jí žalobcem ani důvodně vytýkati, že šikanosním výkonem svých práv mu úmyslně způsobila škodu. Nárok žalobcův na náhradu škody, odvozený právě jen z porušení podsudní smlouvy žalovanou firmou (§ 1295 obč. zák.), není tudíž důvodem po právu.

Čís. 5672.

Nedostatek písemné formy nemá v zápětí neplatnost učednické smlouvy.

Nepřihlásil-li učební pán učně k návštěvě pokračovací živnostenské školy a nepřidržel-li ho k návštěvě školy, jest mu z toho práv. žalobu učně o náhradu škody proti učebnímu pánu jest však pro tentokráte

zamítnouti, neprodloužil-li dosud živnostenský úřad učni učební dobu pro nedostatečnou návštěvu školy.

K nároku na náhradu škody proti učebnímu pánu, ježto nevydal učni včas vysvědčení a učeň proto nenastoupil u jiného mistra, netřeba průkazu, že ho jiný mistr byl ochoten přijati do učení jen, vykáže-li se vysvědčením svého dřívějšího učebního pána.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1926, Rv I 1543/25.)

Žalobce byl učněm u žalovaného řezníka a, byv před skončením učební doby propuštěn, domáhal se na žalovaném 2.500 Kč, opodstatňuje žalobní nárok tím, že za dobu, po kterou byl u žalobce zaměstnán, zničil si troje šaty, troje prádlo, dvojí obuv a veškerou rodiči mu poskytovanou výbavu a utrpěl škodu tím, že ho žalovaný neučil řeznictví a neposílal do školy a, přihlásiv ho u společenstva mnohem později, než učební poměr začal, způsobil, že se mu doba v učení ztrávená do doby učební nepočítá a že byl poškozen též tím, že mu žalovaný nevydal potřebných dokladů, by se jinde mohl doučiti řemeslu. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, n e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Mínění odvolacího soudu, že učednická smlouva mezi stranami jest neplatná, poněvadž nebyla učiněna písemně, nelze přisvědčiti. Předpis Šu 99 živn. ř., dle něhož má učednická smlouva býti sepsána do 4 neděl od započetí učební poměru, jest pouhým pořádkovým předpisem. Platnost smlouvy není podmíněna zachováním písemné formy, neboť zákon předpokládá, že učební poměr může započítati již před sepsáním smlouvy, což by nebylo možným, kdyby učednická smlouva nemohla býti platně učiněna i ústně. Proto nutno se zabývatí jednotlivými uplatňovanými důvody dovolacími. Pokud jde o nárok na náhradu škody, kterou žalobce utrpěl prý tím, že ho žalovaný neučil řemeslu, není tu dovolacích důvodů dle čís. 3 a 4 Šu 503 c. ř. s., uplatňovaných proto, že prý nejde o to, zda žalovaný používal žalobce oprávněně k pomocným pracím, nýbrž o to, že ho k nim používal výhradně a neučil vůbec řemeslu. Žalobce tvrdil, že žalovaný ho místo učení používal k pracím se řemeslem nesouvisejícím a to každodenně a přes jeho síly. Toto tvrzení ukázalo se dle zjištění nižších soudů nepravdivým. Co dovolání proti tomuto zjištění namítá, jest jen nepřipustným brojením proti přesvědčení soudu. Potud jest tudíž dovolání neopodstatněným. Naproti tomu nelze mu však upříti oprávněnosti bez dalšího zjištění, pokud jde o nárok na náhradu škody, založený na tom, že žalovaný nepřidržel žalobce k návštěvě živnostenské pokračovací školy, a že mu nevystavil včas vysvědčení ve smyslu Šu 104 živn. ř. Není sice vadou řízení, že nebyl proveden důkaz výsledkem stran o tom, že žalovaný neposílal žalobce úmyslně do školy a že mu bránil ve školní docházce. Stačí zjištění, že žalovaný nepřihlásil žalobce k návštěvě školy ihned po jeho

vstupu do učení a že ho nepřidržel k návštěvě školy, neboť již tím porušil povinnosti jemu § 100 třetí odstavec živn. ř. uložené, a jest tudíž povinen náhradou škody, která žalobci tím vznikne. Odvolací soud podotýká však správně, že by škoda vznikla žalobci teprve, kdyby mu živnostenský úřad dle §u 99 b) živn. ř. prodloužil pro nedostatečnou návštěvu školy učební dobu. Poněvadž se tak dosud nestalo, jest žaloba předčasná. Z tohoto důvodu měla však, jak dovolání právem vytýká, v tomto bodě býti zamítnuta jen pro tentokráte, a odvolací soud posoudil tudíž věc nesprávně po stránce právní, když i tento nárok zamítl nadobro. Co se týče nároku na náhradu škody proto, že žalovaný nevydal žalobci včas vysvědčení dle §u 104 živ. ř., jest nižšími soudy zjištěno, že žalovaný žalobci toto vysvědčení vydal až v dubnu 1924, ač již dříve byl vícekrátě upomínán. Tím porušil žalovaný předpis §u 104 živn. ř. Nižší soudy přes to nepokládají nárok na náhradu škody tím žalobci vzniklé za opodstatněný proto, poněvadž bylo jen zjištěno, že rodiče žalobcovi žádali na žalovaném vysvědčení, poněvadž chtěli dáti žalobce jinam na doučení, nebylo však zjištěno, že žalobce nebyl jiným mistrem přijat do učení proto, že neměl vysvědčení. Tomuto mínění nelze však přisvědčiti. Není sice živnostenským řádem výslovně zakázáno, že jiný živnostník nesmí vzít učně na doučení, dokud se nevykázal vysvědčením svého dřívějšího učebního pána, avšak z povahy věci plyne, že toto vysvědčení jest pro dosažení jiného učednického místa pomůckou tak důležitou, že by nebylo lze klásti rodičům za vinu, že vyčkali, až vysvědčení obdrží, než se obrátili na jiného mistra, by jejich syna vzal do učení. Proto stačí, by opodstatněna byla povinnost žalovaného k náhradě škody, že rodiče chtěli žalobce dáti jinam na doučení a proto žádali na žalovaném, by jim vydal vysvědčení o době učební dle §u 104 živn. ř., a nelze žádati průkaz, že jiný mistr byl ochoten žalobce do učení přijmouti jen pod podmínkou, vykáže-li se vysvědčením svého dřívějšího učebního pána. Jelikož nižší soudy se následkem nesprávného právního posouzení věci nezabývaly otázkou, jaká škoda žalobci vznikla tím, že mu žalovaným nebylo vydáno vysvědčení ve smyslu §u 104 živn. ř., zůstalo řízení co do tohoto nároku kusým.

Čís. 5673.

Žaloba obce proti bance o zjištění, že jsou neplatna usnesení obecního zastupitelstva ohledně upsání válečných půjček, jest odůvodněna co do právního zájmu (§ 228 c. ř. s.) vzhledem k zákonu ze dne 30. září 1924, čís. 216 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1925, Rv I 1675/25.)

Žalobu obce proti bance, by bylo zjištěno, že jsou neplatna usnesení výboru žalující obce a na základě nich provedené úpisy válečných půjček u žalované banky, o b a n i ž š í s o u d y zamítly, majíce za to, že tu není právního zájmu podle §u 228 c. ř. s., ježto mohlo býti žalc-